

M. FIRON & CO. ADVOCATES

ההיבט התוכני והצורני של כתבי הטענות,

תיקונים, ביטול מסלולים מיוחדים ומוסד

המזכיר המשפטי

(כולל הטמעת תיקונים כאמור במכתב שר המשפטים מיום 8 בדצמבר

(2020)

דוד חמו, עו"ד

שותף, ראש מחלקת הליטיגציה במשרד מ. פירון ושות'

על מה נדבר...

- "לעצב הסדר חדש שיהיה בו כדי להחזיר את מעמד התקנות ככלי מרכזי וחשוב לצורך ניהול יעיל, קצר ופשוט של הדיון האזרחי, תוך הפחתת העומס". האמנם?
- הקו המנחה – "עקרונות במקום כללים" – אי ודאות ומקום לפרשנות.
- שינוי ההיבט התוכני והצורני של כתבי הטענות.
- תיקון כתבי טענות.
- ביטול "המסלולים המיוחדים" (למעט דיון מהיר ותביעה לפינוי מושכר).
- תפקידו של "המזכיר המשפטי".

סוף מעשה במחשבה תחילה...

- הדרישות להגשת רשימת בקשות בצירוף תמצית הטיעון (תקנה 49) ורשימת עדים עם תמצית עדותם (תקנה 18) לפני ישיבת קדם המשפט הראשונה.
- שינוי תפיסה - תכנון מוקדם ומפורט של התביעה/ההגנה לפרטיה - קריטי.
- שלב ניסוח כתבי הטענות הראשוניים אינו צורני בלבד – זהו שלב שיש לתכננו היטב ולנסח את כתבי הטענות בשום שכל.

ההיבט הצורני הטכני – הנחיות מנהל בתי המשפט

תקנות החדשות	המצב כיום
<u>תקנה 31</u> 31. מנהל בתי המשפט יורה על הוראות טכניות בדבר צורת כל מסמך, מצורפיו ומבנהו. הוראות בדבר הגשת כתב בירדין לפי תקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 בתוקף סמכותי לפי תקנות 68(ב) ו-1215 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 (להלן – התקנות), אני מורה לאמור: 1. בעל דין המגיש כתב בירדין עם נספחים יפעל כדלקמן: (1) יצרף, לפני הנספח הראשון, תוכן עניינים שבו יפורטו ביחס לכל נספח: שם הנספח, הספרה שבה סומן ומספר העמוד של העמוד הראשון לנספח; (2) יצרף, לפני כל אחד מהנספחים, דף מקדים שבראשו ובמרכזו יצוינו: שם הנספח, הספרה שבה סומן ומספר העמוד של העמוד הראשון לנספח; הפרטים המצוינים בסעיף זה יירשמו בגופן "David", גודל 36; (3) בעל דין המגיש כתב בירדין אלקטרוני לפי פרק ט"ז לתקנות, יסמן את הנספחים לכתב בירדין, נוסף על האמור בפסקאות (1) ו-(2), באמצעות פורטל "נט-המשפט" באתר הרשות השופטת שכתובתו: www.court.gov.il. 2. בעל דין יגיש לבית המשפט, לפי דרישת מזכירות בית המשפט, עותק אחד נוסף של בירדין, המודפס בנייר, ויסמן את הנספחים לו בספרות ובאמצעות דגלונים סימון באופן שיהיה ניתן לאתרם בקלות; ואולם בעל דין המגיש כתב בירדין אלקטרוני לפי פרק ט"ז לתקנות – סעיף זה יחול עליו למשך שישה חודשים בלבד מיום תחילתן של הוראות אלה. 3. הוראה בדבר סימון נספחים לכתב בירדין מיום י"ט בטבת התשס"ט (15 בינואר 2009) – בטלה. 4. תחילתן של הוראות אלה שלושים ימים מיום פרסומן ברשומות. כ' בטבת התש"ע (6 בינואר 2010) (חמ 1778-3) משה גל, שופט מנהל בתי המשפט	<u>תקנה 68</u> 68. (א) כתב טענות יהיה מודפס או כתוב במכונת כתיבה, על גבי גיליונות נייר לבנים וחלקים בגודל 21 x 29.7 ס"מ (A4 על צד אחד בלבד של הגיליון, ויש להניח שוליים של חמישה סנטימטרים לפחות בימינו, ובהם שני נקבים, במרכז הגיליון, המרוחקים שמונה סנטימטרים זה מזה. (ב) בלי לגרוע מהאמור בתקנת משנה (א), רשאי מנהל בתי המשפט לפרסם ברשומות הוראות טכניות בדבר מספר עותקים של כתב טענות שיש להגיש, אופן הגשתם, צורת כתב טענות, מצורפיו ומבנהו, לרבות בדבר גודל וסוגי הגופנים, גודל העמוד ומיקום הכיתוב על פני

כתב תביעה, כתב הגנה וכתב תשובה – מועדי הגשה ומבנה כללי

כתב תביעה, כתב הגנה וכתב תשובה

כתב	9. (א) הליך בבית משפט ייפתח בהגשת כתב תביעה, שבמענה לו יוגש כתב הגנה.
תביעה	(ב) כתב הגנה יוגש בתוך שישים ימים ממועד המצאת כתב התביעה לידי הנתבע, ובתביעה
ו-כתב	שעניינה רשלנות רפואית, יוגש כתב ההגנה בתוך 120 ימים ממועד המצאת כתב התביעה לידי
הגנה-	הנתבע; בית המשפט רשאי להאריך את המועדים כאמור אם השתכנע כי קיימים טעמים
כללי	המצדיקים זאת.

(ג) כתב תביעה וכתב הגנה יכללו שלושה חלקים לפי הסדר המפורט להלן:

- (1) כותרת;
- (2) תמצית הטענות עיקר הטענות: בכתב התביעה – הסעדים המבוקשים
ופירוט תמציתי של עילות התביעה; בכתב ההגנה – פירוט תמציתי של טענות
מקדמיות, טענות ההגנה וטיעונים לעניין הסעד המבוקש;

- (3) פירוט הטענות טיעון עובדתי: פירוט העובדות המבססות את טענות

בעל הדין.

כתב תביעה, כתב הגנה וכתב תשובה – מועדי הגשה ומבנה כללי

כתב תביעה וכתב הגנה – כללי	9.	(ד) <u>חלקו השני של כתב הטענות לא יעלה על שני עמודים וחלקו השלישי לא יעלה על תשעה עמודים אם הוגש לבית משפט שלום, ובהתאמה על שלושה ושנים עשר עמודים אם הוגש לבית משפט מחוזי; ואולם בתובענה לסעד כספי בבית משפט מחוזי שסכומה עולה על שניים וחצי מיליון שקלים חדשים ובתובענה לפיצויים בשל נזק גוף ותובענה שעילתה בחוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים שהוגשו לבית המשפט המחוזי, חלקו השני של כתב הטענות לא יעלה על חמישה עמודים וחלקו השלישי לא יעלה על עשרים וחמישה עמודים</u> חלקו השני של כתב הטענות לא יעלה על ארבעה עמודים וחלקו השלישי לא יעלה על שבעה עמודים אם הוגש לבית משפט שלום, ובהתאמה על שישה ותשעה עמודים אם הוגש לבית משפט מחוזי; ואולם בתובענה לסעד כספי בבית משפט מחוזי שסכומה עולה על שניים וחצי מיליון שקלים חדשים ובתובענה לפיצויים בשל נזק גוף ותובענה שעילתה בחוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים שהוגשו לבית המשפט המחוזי, חלקו השני של כתב הטענות לא יעלה על עשרה עמודים וחלקו השלישי לא יעלה על עשרים עמודים.
כתב תשובה	18.	(ה) עורך דין המייצג בעל דין, <u>יצרף לכתב הטענות הראשון את ייפוי הכוח מטעם בעל הדין.</u> (א) תובע רשאי להגיש כתב תשובה לכתב ההגנה בתוך 14 ימים מיום שהומצא לו כתב ההגנה. (ב) היקפו של כתב התשובה לא יעלה על 3 עמודים .

הגבלת היקף העמודים לכתב תביעה ולכתב הגנה

חלק שני – תמצית הטענות	חלק שלישי – פירוט הטענות	
2 עמודים	9 עמודים	בית משפט שלום
3 עמודים	12 עמודים	בית משפט מחוזי
5 עמודים	25 עמודים	בית משפט מחוזי בתביעה מעל 2.5 מיליון ש"ח

מבנה כתבי טענות - פירוט

חלקו הראשון של כתב התביעה - פרטים טכניים

כתב תביעה

- כתב 10. כתב תביעה יכלול **בחלקו הראשון** את הפרטים הבאים **בלבד** ולפי הסדר המפורט **תביעה-** להלן: **כותרת**
- (1) הערכאה השיפוטית ושם המחוז שאליהם מוגש כתב התביעה;
- (2) שם התובע ומספר זהותו;
- (3) שם עורך דינו של התובע אם הוא מיוצג, לרבות מספר רישיונו;
- (4) מען ופרטי התקשרות של התובע ועורך דינו;
- (5) שם הנתבע, ומספר זהותו אם ניתן לבררו;
- (6) מען ופרטי התקשרות של הנתבע – אם ניתן לבררם;
- (7) אם מי מבעלי הדין הוא פסול דין או קטין, כמשמעותם בחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות ציון עובדה זו או אם מי מבעלי הדין הוא תאגיד ציון עובדה זו ודרך התאגדותו;

חלקו הראשון של כתב התביעה - פרטים טכניים

כתב	10. (8) סוג התביעה ונושאה, לפי רשימה שמנהל בתי המשפט יורה;
תביעה-	(9) רשימת כל הסעדים המבוקשים ושווי נושא התובענה;
כותרת	(10) סכום אגרת בית המשפט שיש לשלם תוך הפניה לפרט בתוספת לתקנות האגרות שלפיו יש לגבות אגרה; אם התובע פטור מאגרה, יפנה לתקנה הפוטרת אותו מתשלומה לפי תקנות האגרות;
	(11) דבר קיומו של הליך נוסף בבית משפט או בבית דין, בקשר למסכת עובדתית דומה;
	(12) בתביעה לנזק גוף – כתב ויתור על סודיות רפואית ערוך לפי נוסח טופס 1 שבתוספת הראשונה;
	(13) הזמנת הנתבע לדין ערוכה לפי נוסח טופס 2 שבתוספת הראשונה;
	(14) הוגשה תביעה לבית משפט שלום, רשאי התובע לציין את שם בית המשפט המצוי במחוז שבו הוא מעדיף שהעניין יידון.

חלקו הראשון של כתב ההגנה - פרטים טכניים

כתב הגנה

כתב הגנה - 12.

כתב הגנה יכלול בחלקו הראשון את הפרטים הבאים בלבד ולפי הסדר המפורט להלן:

כותרת

- (1) הערכאה השיפוטית ושם המחוז שאליהם הוגש כתב התביעה וכן מספר התיק בבית המשפט;
- (2) שם התובע ועורך דינו ופרטיהם כפי שהם מופיעים בכתב התביעה ושמו של הנתבע ומספר זהותו;
- (3) שם עורך דינו של הנתבע אם הוא מיוצג, לרבות מספר רישיונו;
- (4) מען ופרטי התקשרות של הנתבע ושל עורך דינו;
- (5) אם הנתבע הוא פסול דין או קטין, כמשמעותם בחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות ציון עובדה זו או תאגיד ציון עובדה זו ודרך התאגדותו.
- (6) ~~דבר קיומו של הליך נוסף בבית משפט או בבית דין בקשר למסכת עובדתית~~
- ~~דומה שהנתבע הוא צד לו או היה צד לו;~~
- (7) המועד האחרון להגשת כתב ההגנה לפי תקנה 30."

תקנה 30: "הגיש בעל דין כתב טענות לבית המשפט, יפרט בשולי כותרת המסמך את המועד האחרון שעליו להגיש את כתב הטענות לפי תקנות אלה או לפי החלטת בית המשפט [...]"

חלקו השני של כתב התביעה - פירוט תמציתי של העובדות והסעד המבוקש

עיקר הטענות 11.

בחלקו השני של כתב התביעה יפרט בעל הדין את העניינים הבאים **בלבד** ולפי

בכתב התביעה

הסדר המפורט להלן:

(1) תיאור תמציתי של בעלי הדין;

(2) פירוט הסעד המבוקש באופן תמציתי;

(3) תמצית העובדות הנחוצות לביסוסה של עילת התביעה ומתי נולדה;

(4) פירוט העובדות המקנות סמכות לבית המשפט.

חלקו השני של כתב ההגנה - פירוט טענות מקדמיות, טענות ההגנה וטיעונים לעניין הסעד המבוקש

עיקר הטענות 13.

(א) בחלקו השני של כתב ההגנה יפרט בעל הדין את העניינים הבאים בלבד ולפי

בכתב ההגנה

הסדר המפורט להלן:

(1) טענות מקדמיות שיש בהן כדי לסלק את התביעה, כולה או מקצתה, על הסף;

(2) תמצית טענות ההגנה שיפורטו לפי סדר עילות התביעה;

(3) טיעונים לעניין הסעד המבוקש.

(ב) הנתבע ייחשב מודה בכל העובדות הכלולות בכתב התביעה, זולת אלה שהכחיש באופן

מפורש ומפורט. למעט דמי נזק, שיראו בו שנוי במחלוקת זולת אם הודו בו במפורש.

תקנה 28: "טענה מקדמית שלא פורטה בכתב ההגנה לא תועלה בשלב מאוחר יותר, אלא

אם כן בית המשפט נתן רשות לכך".

תקנה 29: "בעל דין יעלה טענת חוסר סמכות, תניית שיפוט זר או פורום בלתי נאות

בהזדמנות הראשונה לאחר הגשת כתב התביעה; לא העלה בעל דין טענות אלה במועד

כאמור, רשאי בית המשפט לפסוק הוצאות לטובת בעל הדין שכנגד או לטובת אוצר

המדינה".

חלקו השלישי של כתב הטענות - פירוט נרחב של העובדות שמבססות את טענות בעל הדין

חלקו השלישי של 14. חלקו השלישי של כתב הטענות יכול פירוט העובדות
כתב הטענות
המשמשות יסוד לכתב הטענות וכל מידע נוסף למיטב הידיעה, שתכליתו
לסייע בהבהרת המחלוקת ובמיקוד הפלוגתות שבין בעלי הדין.

נספחים לכתבי הטענות

נספחים לכתבי 15. (א) לכתב טענות יצורפו מסמכים אלה **בלבד** והם יהיו נספחי כתב הטענות

הטענות :

(1) העתק של **מסמך מהותי** וכל כתב אחר המשמש **ביסוד הנטען** בכתב הטענות ; **אם המסמך אינו ברשותו, יצוין בידי מי או היכן הוא מצוי, למיטב ידיעת בעל הדין ;**

(2) חוות דעת של מומחה רפואי שבכוונת בעל הדין להסתמך עליה במהלך המשפט.

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א) רשאי בעל דין לצרף לכתב טענות חוות דעת של מומחה שאינו בענין של רפואה"

לעומת תקנה 75, היום: **"בעל דין יצרף לכתב טענותיו העתק של כל מסמך הנזכר בו, זולת אם אינו מצוי ברשותו או בשליטתו".**

תביעה תכיל את מלוא עילות התביעה

תקנות החדשות	המצב כיום
24. תובע י אחד בכתב תביעה אחד את כל עילות התביעה כלפי נתבע בשל אותה מסכת עובדתית, ורשאי הוא לאחד בכתב תביעה אחד גם עילות תביעה אחרות כלפי אותו נתבע והכל בכפוף לסמכותו העניינית של בית המשפט.	46. (א) תובע רשאי לאחד לתובענה אחת כמה עילות, בין נגד נתבע אחד ובין נגד כמה נתבעים יחד; תובעים אחדים רשאים לאחד לתובענה אחת כמה עילות שהם מעוניינים בהן יחד, בין נגד נתבע אחד ובין נגד כמה נתבעים יחד; והכל כשאין הוראה אחרת בענין זה. (ב) תביעותיהם של תובעים יחד מותר לאחד בתובענה אחת עם תביעותיהם הנפרדות של אותם תובעים, כולם או מקצתם, נגד אותו נתבע. (ג) אוחדו עילות, יהא שיפוטו של בית המשפט באותה תובענה תלוי בסכום או בשווי של כלל נושאי התובענה ביום שהוגשה.

תביעה תכיל את מלוא הסעד

תקנות החדשות

המצב כיום

25(א) תובע יכול בכתב תביעה את מלוא הסעד שלטענתו הוא זכאי לו בשל עילת התביעה ולא יוכל להגיש תביעה בשל החלק שלא תבע.

(ב) תובע יכול בכתב התביעה את כל הסעדים המבוקשים בשל עילת תביעה אחת, אלא אם כן הרשה לו בית המשפט או הדין מתיר שלא לתבעו במסגרת אותה תביעה; **רשות מבית המשפט לא תינתן אלא במסגרת בקשה לפיצול סעדים, שנכללה ברשימת הבקשות לפי תקנה 49(ג).**

(ג) בית המשפט יכריע בבקשה לפיצול סעדים עד תום קדם המשפט.

44. (א) תובענה תכיל את מלוא הסעד שהתובע זכאי לו בשל עילת התובענה; אך רשאי תובע לוותר על חלק מהסעד כדי להביא את התובענה בתחום שיפוטו של בית המשפט.

(ב) תובע שלא כלל בתובענה חלק מהסעד או ויתר עליו, לא יגיש אחרי כן תובענה בשל חלק זה.

45. מי שזכאי לסעדים אחדים בשל עילה אחת, רשאי לתבוע את כולם או מקצתם; אך אם לא תבע את כולם, לא יתבע אחרי כל סעד שלא תבעו, אלא אם כן הרשה לו בית

שונות

בתקנות החדשות לא יוחדה תקנה ספציפית למקרה בו מועלות טענות תרמית, הטעיה, מצג שווא וכיוצ"ב כפי המצב היום.

כל ההוראות החלות על כתב תביעה וכתב הגנה חלות בהתאמה על כתב תביעה שכנגד, כתב הגנה שכנגד, הודעה לצד שלישי וכתב הדנה לצד שלישי (תקנות 21(א) ו- 23(א)).

הערעור

הגשת ערעור או 134. בקשת רשות לערער	(א) ערעור או בקשת רשות לערער (בפרק זה – ערעור) יכללו <u>שני חלקים</u> של כותרת וגוף הערעור לפי ההוראות האלה : (1) <u>הכותרת</u> של הערעור תכלול את הפרטים הבאים ולפי הסדר המפורט להלן : (א) הפרטים שנכללו בכותרת כתב התביעה, בשינויים המחויבים ; (ב) סוג ההליך – ערעור או בקשת רשות לערער, לפי העניין ; (ג) שם הערכאה שנתנה את ההחלטה שעליה מערערים, סוג ההליך, מספר התיק שבו ניתנה ותאריך ההחלטה ; (ד) המועד שבו הומצאה ההחלטה שעליה מערערים ; (ה) המותב המוסמך לדון בערעור וציון סעיף החיקוק המסמך כאמור ; (ו) סכום אגרת בית המשפט שיש לשלם תוך הפניה לפרט בתוספת לתקנות האגרות שלפיו יש לגבות אגרה ; אם המערער פטור מאגרה, יפנה לתקנה הפוטרת אותו מתשלומה לפי תקנות האגרות ; (ז) דבר קיומו של הליך נוסף בבית משפט או בבית דין בקשר לאותה מסכת עובדתית ;
--	--

הערעור

הגשת ערעור או 134. בקשת רשות לערער	(2) <u>גוף הערעור</u> יכלול את הפרטים הבאים ולפי הסדר המפורט להלן: (א) הסעד שניתן או שהתבקש ולא ניתן בהחלטה שעליה מערערים; (ב) עיקרי ההחלטה שעליה מערערים; (ג) סיכום הטענות ונימוקי ההתנגדות להחלטה והפנייה למובאות משפטיות התומכות בכל נימוק שיירשם לצידו; (3) גוף הערעור לא יעלה על <u>שישה עמודים</u>, אם הוגש לבית משפט <u>השלום</u> או לבית המשפט <u>המחוזי</u>, ועל <u>עשרה עמודים</u>, אם הוגש לבית המשפט <u>העליון</u>. (ב) המערער יצרף לערעור מסמכים אלה <u>בלבד</u>: (1) העתק ההחלטה שעליה מערערים; (2) העתקי המסמכים שהמערער מבקש להסתמך עליהן <u>שהוגשו והתקבלו כדין בערכאה הקודמת</u>.
--	---

הגבלת היקף העמודים – כתב תשובה והודעת ערעור

<u>ערעור</u>	<u>כתב תשובה</u>	
עד 6 עמודים	עד 3 עמודים	<u>בית משפט שלום/מחוזי</u>
עד 10 עמודים	-	<u>בית משפט עליון</u>

תיקון כתבי טענות

- החלפת תקנות 91-96 לתקנות הקיימות (פרק ז' – סימן ב' –
"תיקון כתב טענות").

- החלפת תקנות 24-26 (פרק ד' – סימן א' – "צירופים
ושינויים").

- הכללה בשתי תקנות (תקנות 46 ו-47 לתקנות החדשות).

תיקון כתבי טענות - השוואה

תקנות החדשות	המצב כיום
<u>תקנה 46 – הוראה לתיקון כתב טענות</u> 46 (א) בית המשפט רשאי בכל עת להורות כי יתוקן כל עניין בכתב טענות או כי יצורף בעל דין או יימחק שמו של בעל דין מכתב התביעה, לשם קיומו של הליך שיפוטי ראוי והוגן, תוך התחשבות, בין השאר, בהתנהלותו של מבקש התיקון, השלב הדיוני שבו מוגשת הבקשה, והמטרה שהתיקון המבוקש צפוי להשיג.	<u>תקנה 91 – הוראה לתקן</u> 91. (א) בית המשפט או הרשם רשאי, בכל עת, להורות כי יימחק או יתוקן כל עניין בכתב טענות שאין בו צורך או שהוא מביש או עלול להפריע לדיון הוגן בתובענה, לסבכו או להשהותו. כמו כן רשאי בית המשפט או הרשם להורות על מחיקה או על תיקון של כתב טענות שלא קוימו לגביו הוראות תקנות אלה.

תיקון כתבי טענות - השוואה

תקנות החדשות	המצב כיום
-----	91. (ב) בעל דין לא יהא רשאי לבקש מבית המשפט או מהרשם לתת הוראה כאמור בתקנת משנה (א) אלא אם כן פנה לבעל דינו, תוך חמישה עשר ימים מיום המצאת כתב ההגנה האחרון או התשובה, לפי המאוחר, בבקשה למחוק או לתקן את העניין או את כתב הטענות.

תיקון כתבי טענות - השוואה

תקנות החדשות	המצב כיום
<u>תקנה 46 – הוראה לתיקון כתב טענות</u> 46 (א) בית המשפט רשאי בכל עת להורות כי יתוקן כל עניין בכתב טענות או כי יצורף בעל דין או יימחק שמו של בעל דין מכתב התביעה, לשם קיומו של הליך שיפוטי ראוי והוגן, תוך התחשבות, בין השאר, בהתנהלותו של מבקש התיקון, השלב הדיוני שבו מוגשת הבקשה, והמטרה שהתיקון המבוקש צפוי להשיג.	<u>תקנה 92 – רשות לתקן</u> 92. בית המשפט או הרשם רשאי, בכל עת, להתיר לכל אחד מבעלי הדין לשנות או לתקן את כתבי טענותיו בדרך ובתנאים הנראים צודקים, וכל תיקון כזה ייעשה לפי הצורך, כדי שבית המשפט יוכל להכריע בשאלות שהן באמת השאלות השנויות במחלוקת בין בעלי הדין. תיקון של טענה עובדתית או הוספתה, טעונים הגשת תצהיר המאמת את העובדות.

תיקון כתבי טענות - השוואה

תקנות החדשות	המצב כיום
<u>תקנה 46 – הוראה לתיקון כתב טענות</u> 46 (א) בית המשפט רשאי בכל עת להורות כי יתוקן כל עניין בכתב טענות או כי יצורף בעל דין או יימחק שמו של בעל דין מכתב התביעה, לשם קיומו של הליך שיפוטי ראוי והוגן, תוך התחשבות, בין השאר, בהתנהלותו של מבקש התיקון, השלב הדיוני שבו מוגשת הבקשה, והמטרה שהתיקון המבוקש צפוי להשיג.	<u>תקנה 24 – מחיקת בעלי דין והוספתם</u> 24. בכל שלב משלבי הדיון רשאי בית המשפט או הרשם, לבקשת אחד מבעלי הדין או בלא בקשה כזאת ובתנאים שייראו לו, לצוות על מחיקת שמו של בעל דין שצורף שלא כהלכה כתובע או כנתבע, או על הוספת שמו של אדם שהיה צריך לצרפו כתובע או כנתבע או שנוכחותו בבית המשפט דרושה כדי לאפשר לבית המשפט לפסוק ולהכריע ביעילות ובשלמות בכל השאלות הכרוכות בתובענה.

תיקון כתבי טענות – השוואה

התקנות החדשות	המצב כיום
46 (ב) כתב טענות מתוקן יוגש בתוך עשרים ימים.	93. כתב טענות מתוקן יוגש תוך חמישה עשר ימים, אם לא קבע בית המשפט או הרשם מועד אחר.

תשובה לכתב טענות מתוקן – השוואה

תקנות החדשות	המצב כיום
<u>תקנה 47 – תשובה לכתב טענות מתוקן</u> 47. (א) החליט בית המשפט להתיר לבעל דין לתקן את כתב טענותיו לפי תקנה 46, יורה אם רשאי בעל הדין שכנגד לתקן כתב טענותיו ואת התנאים לכך. (ב) התיר בית המשפט תיקון כתב הטענות של בעל הדין שכנגד כאמור בתקנת משנה (א), יוגש כתב הטענות כאמור בתוך עשרים ימים אלא אם כן הורה בית המשפט אחרת; לא תיקן בעל הדין שכנגד את כתב טענותיו בתוך הזמן האמור, יוכל להסתמך על כתב טענותיו המקורי ועל הכחשת המפורט בתיקון.	<u>תקנה 94 - תשובה לכתב טענות מתוקן</u> 94. הגיש בעל דין כתב טענות מתוקן, ישיב עליו בעל הדין שכנגד, או יתקן בלי נטילת רשות, את כתב טענותיו הוא, תוך הזמן העומד לרשותו אותה שעה להגשת כתב טענותיו או תוך חמישה עשר ימים מיום שהומצא לו כתב הטענות המתוקן, הכל לפי התאריך המאוחר יותר, אם לא קבע בית המשפט או הרשם מועד אחר. תיקון של טענה עובדתית או הוספתה, טעונים הגשת תצהיר המאמת את העובדות.

תשובה לכתב טענות מתוקן - השוואה

תקנות החדשות	המצב כיום
<u>תקנה 47 – תשובה לכתב טענות מתוקן</u> 47. [...] לא תיקן בעל הדין שכנגד את כתב טענותיו בתוך הזמן האמור, יוכל להסתמך על כתב טענותיו המקורי ועל הכחשת המפורט בתיקון.	<u>תקנה 95 – באין תשובה לתיקון</u> 95. הגיש בעל הדין שכנגד את כתב טענותיו לפני שהומצא לו התיקון, ואינו משיב לתיקון או אינו מתקן את כתב טענותיו תוך הזמן האמור, רואים אותו כאילו הוא מסתמך על כתב טענותיו המקורי כתשובה לתיקון.

תיקון כתבי טענות - השוואה

המצב על פי התקנות החדשות	המצב כיום	
ברשות בית המשפט	ברשות בית המשפט	תיקון כתב טענות
בכל עת	בכל עת	מתי?
20 ימים	15 ימים	הגשת כתב טענות מתוקן
ברשות בית המשפט	זכות אוטומטית	תיקון כתב טענות צד שכנגד
20 ימים	המועד הקבוע/ 15 ימים – המאוחר מבניהם	מועד כתב טענות שכנגד מתוקן
רק בבקשה לתיקון	בבקשה לתיקון ובכתב טענות מתוקן שכנגד	תצהיר

סדרי דיון מיוחדים

"יצירת מסגרת אחידה לפתיחת תובענות וביטול מסלולים מיוחדים" למעט:

■ דיון מהיר – תביעה שסכומה או שוויה אינו עולה על 75,000 ש"ח.

■ תביעה לפינוי מושכר.

סדרי דיון מיוחדים שבוטלו למרות שהיו יעילים עפ"י מחקר אמפירי שפורסם (ערן טאוסג וירתור קליימן,

האומנם טובים השניים מן האחד? ריבוי המסלולים להגשת תובענה אזרחית, גיליון ט' ("משפטים על אתר –

האוניברסיטה העברית"), תוך ביטול בין היתר את המסלולים הבאים:

■ סדר דין מקוצר.

■ המרצת פתיחה.

■ טען ביניים.

■ אבעיה.

מחקר אמפירי מלמד שחלק מהמסלולים שבוטלו היו יעילים

■ מהנתונים שנאספו במחקר שפורסם במאמרם של ערן טאוסניג וארתור קליימן, **האומנם**

טובים השניים מן האחד? ריבוי המסלולים להגשת תובענה אזרחית עולה שהממצאים

האמפיריים הקיימים אינם תומכים במסקנה כי הליכי סדר דין מקוצר והמרצת פתיחה אינם מסלולים יעילים.

■ על כן, ביטולם של מסלולים אלה עלול דווקא להכביד על מערכת המשפט ולהגביר את העומס.

■ גם שיקולים של הכוונת התנהגות של מתדיינים תומכים בהשארת ההליכים המיוחדים על כנם.

■ אבל זה "חלב שנשפך"...

נתונים אמפיריים על חלק מהמסלולים שבוטלו

משקל תיקים כמדד:

- סדר דין רגיל בבית משפט שלום הוא 122 ; סדר דין רגיל בבית משפט מחוזי – 460.
- סדר דין מקוצר בבית משפט השלום הוא 23 ; סדר דין מקוצר בבית משפט מחוזי -173.
- סדר דין מהיר בבית משפט השלום הוא 34.
- המרצת פתיחה בבית משפט השלום הוא 54 ; המרצת פתיחה בבית המשפט המחוזי – 180.

נתונים נוספים כמדד

- זמן ממוצע להכנה לדיון ראשון (דיון מקדמי/ קדם/ דיון בבר"ל בדקות) :
- סדר דין רגיל בבית משפט השלום - 22.64 ; סדר דין רגיל בבית משפט מחוזי - 43.33.
- המרצת פתיחה בבית משפט השלום - 13.84 ; המרצת פתיחה בבית משפט מחוזי - 38.5.

■ זמן ממוצע הדרוש להכנת ישיבת הוכחות/ דיון עיקרי ראשון (בדקות)

- סדר דין רגיל בית משפט שלום -35.07 ; סדר דין רגיל בית משפט מחוזי – 39.44.
- סדר דין מקוצר בית משפט שלום – 15.31 ; סדר דין מקוצר בית משפט מחוזי – 31.
- המרצת פתיחה בית משפט שלום – 13.84 ; המרצת פתיחה בית משפט מחוזי – 38.5.

■ זמן דיונים ממוצע בהליכים שונים (בדקות)

- סדר דין רגיל בבית משפט השלום – 65 ; סדר דין רגיל בבית משפט מחוזי – 65.32.
- סדר דין מקוצר בבית משפט השלום – 35.94 ; סדר דין מקוצר בבית משפט מחוזי -58.78.
- סדר דין מהיר - 37.49.
- המרצת פתיחה בבית משפט השלום הוא 50.19 ; המרצת פתיחה מחוזי – 53.72.

תקנה 33- המזכיר המשפטי - הגדרה

”מזכיר משפטי” (תקנה 6) - עורך דין שהסמיד נשיא בית המשפט בהסכמת מנהל בתי המשפט בכפוף להוראת כל דין.

תקנה 33- המזכיר המשפטי ועקרון

”לא יקובל לרישום”

”(א) מזכיר משפטי לא יקבל מסמך שאינו ממלא אחר דרישה הקבועה בתקנות אלה או אחר הוראת בית המשפט, ויפרט בכתב את הטעמים לכך תוך הפניה לתקנה או להחלטה שלא מולאה; סמכות המזכיר המשפטי לא תחול על בקשה לסעד זמני או לביטולו, בקשה לעיכוב הליכים או לעיכוב ביצוע החלטה, בקשה לגביית עדות מוקדמת והתשובות לבקשות אלה, הליך לפי החוק למניעת אלימות במשפחה, התשנ”א-1991 ובקשה לצו למניעת הטרדה מאיימת לפי החוק למניעת הטרדה מאיימת, התשס”ב-2001.”

(ב) אם טרם חלף המועד להגשת מסמך, ניתן לתקן את הפגם בתוך פרק הזמן שנותר להגשה; הוגש כתב הגנה, כתב תשובה, תביעה שכנגד, הודעת צד שלישי, בקשת רשות ערעור וערעור בשלושת הימים האחרונים להגשתו ולא קובל על ידי המזכיר המשפטי, יהיה ניתן לתקן את הפגם בתוך שלושה שבועה ימים מהמועד שלא קובל.

(ג) על אף האמור בתקנת משנה (א) ו-(ב), אם בעל דין בלתי מיוצג, יפרט המזכיר המשפטי גם את הפעולות שבהן נדרש בעל הדין לנקוט כדי לרפא את הפגם ~~ואף רשאי בית המשפט להאריך לבעל דין כאמור את המועד להגשת כתב הגנה או כתב תשובה לבקשה לסעד זמני ובלבד שהמסמך הוגש במועד.~~

(ד) הרואה עצמו נפגע מהנחיה, הודעה או כל פעולה אחרת של מזכיר משפטי לרבות אי קבלתו של מסמך רשאי בתוך ארבעה עשר ימים ממועד קבלת ההודעה לדרוש כי העניין יועבר לעיונו ולהכרעתו של השופט שדן בתיק; טרם נקבע שופט שידון בתיק, יועבר העניין לעיונו ולהכרעתו של שופט בבית המשפט שנשיא בית המשפט ימנה לעניין זה; השופט רשאי להחליט בפנייה על יסוד טענות הפונה בלבד, ללא צורך בקיום דיון.

(ה) מועד ההגשה של מסמך לבית המשפט, לכל עניין, יהיה המועד שבו הוגש לבית המשפט, ובלבד שקבלתו אושרה; מסמך שלא אושרה קבלתו רואים אותו כאילו לא הוגש מלכתחילה, למעט אם המסמך המוגש הוא כתב תביעה ואי-קבלתו עלולה להביא להתיישנות התביעה או אחת מעילותיה, ובלבד שהתובע תיקן את הפגם תוך שבעה ימים מהיום שלא אושרה קבלתו.

(ו) אין לעורר טענה כי לא היה מקום לקבל מלכתחילה מסמך שהתקבל, ואולם אין בכך כדי לרפא את הפגם או למנוע העלאת טענות לעצם קיומו.

(ז) בתקופה שמיום התחילה ועד יום ז' בטבת התשפ"ג (31 בדצמבר 2022), יראו כאילו בתקנת משנה (ב), בסופה נאמר "הוגש כתב הגנה, כתב תשובה, תביעה שכנגד, הודעת צד שלישי, בקשת רשות ערעור וערעור בשלושת הימים האחרונים להגשתו ולא קובל על ידי המזכיר המשפטי, ניתן יהיה לתקן את הפגם תוך שלושה ימים."

המהפכה בבתי המשפט היתה אמורה להתחיל בינואר – אבל אנחנו בדרך לכאוס

תקנות סדר הדין האזרחי החדשות אמורות להיכנס לתוקפן ב-1 בינואר • הבעיה: בלי תקציב מדינה – גם לרפורמה אין תקציב • התפקידים החיוניים ביותר ברפורמה – המזכירים המשפטיים – לא אוישו, ובלעדיהם הרפורמה לא תעבור • ההתחייבות של ניסנקורן עומדת למבחן

המופטים היו סלחנים מדי לטענות המזללים שלהם. חזק ישראלי

אבי ניסנקורן, יו"ר מנהל

יהונתן שלבי, מנכ"ל מנהל

מקור משפטי: במערכת המשפט הוניהו את ההיערכות לרפורמה אחרי ששרי המשפטים לשעבר, שקד ואוחנה, דחו את הרפורמה כמה וכמה פעמים

לכבלת מספר עשירים לפתח לצד יזמים של שופט אחד – המספר שש מנהיגות מוכר משפטי – כדי שישמרו מספר שלהם מאיים לו, ולהקים אותו מהמבנה עבור השופט שהוא אמור לסייע לו.

מירל והריון לפני יותר משנה כי מפרטת במי המשפט עומדת, המוכנה להתחלף של הרפורמה, האולם סקר משפט אחד כי ועד שרת רחוקה מתכננת את הליך המסדר, במערכת המשפט החדשה את ההיערכות לרפורמה אחרי ששרי המשפטים לשעבר, איילת סער ואבידן אהנה, דחו את הרפורמה כמה וכמה פעמים. במערכת המשפט לא האמינו שהרפורמה תיכנס לתוקף, שרי המשפטים אבי ניסנקורן, הפרזיו את הכסף ונכסיו, בהיעדר תכנית – איזודאט מדחפת מעל המערכת, כמכירתו של ניסנקורן, שהיה כיון כי לא יהיו רחוקי נוספות כנכסיה הרפורמה לתוקף, אחרת כמנובט "אל תראג", או כדאי להתחיל לראוב.

ליון, יצחק עמית, כינה את העתיד נחלת המולדת במשפטי הניסוד של המערכת "אתגרים". כנחל במי המשפט, הנוספת דרך ינאל מירל, המכיר כי כדור נבי שערך לבוא בעילות כל דבר של שימוש במכשיר ישר של MMS במערכת המדינית – כי יש חסימות לגבי פול יעיל של וכן השופטים ויר מירל מפרט להשיג בדיקת זאת, כדי להשיג את העילות והן הוכנסו לתקנות סדר הדין האזרחי המקורי של מוכר משפטי, המוכר אמור להיות משפטי שיטת כל מספר שמונים לבית המשפט והוא כי הוא עומד בתקנות סדר הדין וכן בחלטות שנתן השופט בתיים.

כי לשל, אם כתב התביעה יתה ארזי יותר מספר העבר דים המותר, המוכר המשפטי יסב את תגית כתב התביעה עד לקצוה, אם כתב הגנה יתה ארזי במספר – המוכר המפרט פסי לא יוכל אותו, אפילו אם הרבר עלול להוביל לכך שהגבץ יאבד את זכותו להתנגד ויספיד בתביעה.

אלה סקרים קלים יחסית לסיי פול, כשום שהמוכר גורם רק לספר עמיתים במספר שמונים לו, אבל המוכרים המשפטיים יצטרפו גם לספר כמספר מוכרים יותר, לשל, אם שופט הודה לתובע לתקן כתב תביעה, להספיד מיר סים מסיקים ולהחליף מרסם אחרי, המוכר המשפטי יצטרף לחפש את החלטת השופט, לקרא אותו ולבחון אם תובע אכן קיים את החלטת, אם תובע לא קיים את החלטת, המוכר המשפטי אמור למנוע את קבלת המספר לחיך למוכרים המשפטיים יש אפוא הסקיד קרית ביטוחות ויר מירל ובסיני התרבות של עזרי ורין מול בני המשפט האזרחיים.

צוואר הבקבוק של המערכת

כי שונה את הרפורמה, כנחל במי המשפט לשעבר, השופט מסה גל, צפה כנראה שאת הסקיד המוכרים המשפטיים ילאו עד רחין מנהלת דרכם לשיפוט, לשל רשמים והשפיקים מנהלי שות המכניות של התקנים, לרוב מולק מתהליך הקידום לשיפוט וזו לא יקרה, כי מירל האציר לא מתכוון להקדיש למערכת המשפט חקרים בדיקת העדושים לשם כך, כמקום זאת, בארזי מנסים כבר

היום, היעילות היתה תחילה, כימים אלה מנסים משא ומתן עיקש בין מירל האציר, המנהל במי המשפט והעורכים המשפטיים של המשפטים בניסיון לשכנע את העורכים לקחת על עצמם את תפקיד המוכר המשפטי, כמסלול נוספת על עמדתם הרצויה, וכן לרוב זה, התגמול שסביב האציר לעורכים המשפטיים רחוק מלהיות שביש את רצונם. יתרה מכך, לא כדור בכלל כמה תנאים של מדי כידים משפטיים נחוצים למערכת המשפט, ואפילו האופן שבו יבצע את הצבדה אינו מוסדר. מערכת

משפט וכלכלה
דניאל ארזי

בעיר בודפשט אמריות להיכנס לתוקפן תקנות סדר הדין האזרחי והחדשות, למעפית, תביעות שמונשיות כיום כבר אמריות לתקנות לפי התקנות החדשות, יש רק בעיה אחת, אין לשיפוט מות תקציב מאחורי שערן לישראל תקציב, אין תנאים לאדם יתנו קודם החדשים ביותר בישראל – המשפטים המשפטיים, בלי

הרכבת הקלה "נופית"
חיפה - נצרת
מחבר את חיינו בליל ונאמר שחלון חיים

חברת כביש חוצה ישראל בע"מ
באמצעות
ועדת המכרזים
מערכת בזאת כדלקמן:

הודעה זו מתייחסת להליך מיון מוקדם עבור מכרז PPP לתכנון, מימון, הקמה, תפעול, אחזקה והעברה לידי המדינה של קו הרכבת הקלה "נופית" בין חיפה לנצרת.

ועדת המכרזים מפנה את המשתתפים לאדנוס מס' 8 בו תוקט תנאי הסף 4.1 (ניסיון בתכנון ובחזקת מערכות) וכן תנאי הסף 4.7 (ניסיון תפעולי).

בכבוד רב,
חברת כביש חוצה ישראל בע"מ

00972-052-60000000 | 052-6000-1000 | www.hachava.co.il | 052-6000-1000

המזכיר המשפטי – רב הנסתר על הגלוי

- תפקידו העיקרי – אכיפת התקנות ובדיקת התאמת המסמך שיוגש להוראות התקנות או להחלטת בית המשפט (משה גל, ממנסחי הרפורמה במאמרו בגליון ט' (משפטים על אתר)).
- צוואר בקבוק.
- סמכות טכנית או מהותית?
- האם תפקיד שכזה יכול להיקבע בהסדר משני ולא ראשי על ידי המחוקק ולא על ידי השר.
- למי כפוף המזכיר המשפטי? למנהל בתי המשפט? לנשיא ביהמ"ש? לנשיאת בית המשפט העליון?
- תנאי כשירות ואופן המינוי.

M. FIRON & CO. ADVOCATES

BUILT ON TRADITION.

DRIVEN BY

INNOVATION.

תודה רבה!

דוד חמו, עו"ד

שותף, ראש מחלקת ליטיגציה

D_hamou@firon.co.il

+972-3-7540000

WWW.FIRON.CO.IL | FOLLOW > M. FIRON & CO.

